Na prawach rękopisu.

BIULETYN

POLESKIEJ RADY WOJEWÓDZKIEJ TOWARZYSTW ROLNICZYCH

Rok IV. Lipiec—Sierpień 1929 r. Nr. 7-8

Brześć nad Bugiem ul. Dąbrowskiego 50.

Centralne Towarzystwo Organizacji i Kółek Rolniczych w Warszawie.

Dnia 10 lipca 1929 r. odbyło się na Zamku Królewskim w obecności P. Prezydenta Rzeczypospolitej pierwsze zebranie Rady Głównej Centralnego Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych.

W zebraniu uczestniczyli również P.P. Ministrowie — rolnictwa Karol Niezabytowski i reform rolnych Prof. Dr. Witold Staniewicz. Dyrektorowie departamentów, dyrektorowie państwowych banków oraz wielu wysokich dygnitarzy państwowych mających styczność z życiem gospodarczem,— Przewodniczył p. Prezes Kazimierz Fudakowski. Rada przyjęła bez dyskusji tekst deklaracji okolicznościowej, w celu jej ogłoszenia, oraz tekst odezwy do Rządu, zawierającej aktualne postulaty rolnictwa które w skróceniu podajemy:

1. Zniesienie wszelkich ograniczeń eksportu produktów rolnych, bezwzględne ustalenie i przestrzeganie zasady wolnego wywozu tych produktów i mąki, co nie wyłącza jednak utrzymania przepisów standaryzacyjnych.

2. Zniesienie podatku obrotowego przy eksporcie zbóż.

3. Zastosowanie obniżonych taryf kolejowych przy eksporcie mąki i zboża,

4. Wprowadzenie ceł przywozowych na owies i jęczmień

5. Odpowiednie zastosowanie kredytów pod zastaw zbożą w okresie pożniwnym

6. Zniesienie dla żyta tak jak to zrobiono dla pszenicy ograniczeń przemiałowych.

7. Zaopatrzenie w odpowiednie kredyty młynarstwa dla ułatwienia zbytu zboża przez rolników.

8. Sprowadzenie do właściwych rozmiarów akcji rezerw zbożowych

9. Jaknajszybsze zlikwidowanie zapasów zgromadzonych przez t. zw. rezerwy zbożowe drogą sprzedaży na rynkach zagranicznych

10. W warunkach, że Polska jest bądź importerem bądź exporterem zależnie od urodzajów, wobec kształtowania się na rynku światowym cen niepokrywających kosztów produkcji, staje się niezbędnem wprowadzenie „systemu świadectw przywozowych" wzorem Niemec i Czech.

11. Doprowadzenie do należytej organizacji obrotu produktami rolniczemi.

12. Przywrócenie kredytów meljoracyjnych, odpowiadających istotnym potrzebom,

13. Wprowadzenie dostatecznie wysokich ceł wywozowych od wywozu otrąb i innych pasz treściwych,

14. W sprawie traktatu handlowego z Niemcami Rada Główna C. T. O. i K. R. podziela opinję obu naczelnych Związków organizacji rolniczych, że z powodu zastosowania w Niemczech znacznego podniesienia stawek celnych na szereg produktów rolniczych i zamierzonego w przyszłości podniesienia stawek w stosunku do innych wytworów produkcji zwierzącej i roslinnej. eksport naszych produktów na rynek niemiecki będzie bardzo utrudniony. Fakt ten musi być należycie uwzględniony w dalszych rokowaniach o traktat handlowy.

W końcu zebrania przemówił Pan Prezydent Rzeczypospolitej wyrażając swoją radość z połączenia się Organizacji Rolniczych, co wpłynie dodatnio do szybkiego postępu produkcji i kultury wsi polskiej oraz życzył Radzie i Prezydjum C. T. O. i K. R. powodzenia w Ich dalszej pracy.

Tegoż samego dnia o godz. 8-ej wieczorem odbył się u Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Raut, w którym wzięło udział przeszło tysiąc osób ze sfer rolniczych. Na raucie Pan Prezydent Rzeczypospolitej udekorował odznaczeniami rolników zasłużonych w organizacjach rolniczych. Między innymi udekorowani zostali złotymi krzyżami zasługi p.p. Adolf Bohusz-Szyszko prezes O. T. R. w Sarnach i Henryk Wysłouch prezes O. T. R. w Drohiczynie.

Skład Rady Głównej C. T. O. i K. R.

Prezydjum: Prezes K. Fudakowski, vice prezesi J. Rudkowski T. Wilkoński, W. Fijałkowski, A. Maj, W. Przedpełski. Członkowie: Abram Adolf, Bohusz-Szyszko Adolf, Borowski Józef, ks. Borkowski Ryszard, Byszewski Antoni, Błyskosz Józefat, Czapski Andrzej, Dłutek Stanisław, Dunin-Karwicka Marja, Fijałkowski Ryszard-Tadeusz, Gąsior Edward, Gościcki Jerzy, Chmielecki Wojciech, Hermaszewski Antoni, Jaruzelski Władysław, Jeleński . Olgierd, Jundziłł Antoni, Jemielewski Tytus. Kamiński Władysław, Kiniorski Marjan, Kleszczyński Edward, Kowerski Jan Eustachy, Krasicki Zygmunt, Lechnicki Tadeusz. Lechnicki Felicjan, Lewicki Jan. Malski Władysław, Niedzielski Tadeusz, Olewiński Piotr, Orzechowski Józef. Dr. Piaskiewicz Władysław, Piątkowski Antoni, Różański Tadeusz, Ruszczyc Zygmunt, Sienkiewicz Jan, Stadnicki Juljusz, Prof. Sypniewski Józef, Tauroginski Edward, Trzeciak Józef, Waleron Andrzej, Wańkowicz Stanisław, Wąsowicz Hipolit, Zalewski Jan, Zawiastowski Wincenty, Zdanowski Jan, Kuczyński Leon, Lippoman Władysław, Chrzanowski Seweryn, Czetwertyński Seweryn.

Poleska Rada Wojewódzka Towarzystw Rolniczych.

Z inicjatywy Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Roln. odbyło się zebranie porozumiewawcze w sprawie unifakacji Organizacji rolniczych na terenie naszego Województwa w dn. 20 lipca 1929 r.

Z ramienia Rady Wojew brali udział w zebraniu, p.p.

Bobiński Adam, Gutowski Władysław, Zalewski Aleksander z ramienia Wojew. Związku Kółek Roln. p.p. Olewiński Piotr i Chrzanowski Seweryn, z ramienia Poleskiej Rady Osadniczej p. Brejowski.

Na wniosek przedstawicieli Wojew. Związku Kółek Roln. i Poleskiej Rady Osadniczej postanowiono prosić na prezesa zunifikowanego Wojewódzkiego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych p. Romana Skirmuntta dotychczasowego prezesa Poleskiej Rady Wojew, Tow. Rolniczych. Postanowiono zwołać następne zebranie porozumiewawcze we wrześniu r.b. i prosić p. Skirmuntta Romana o wypowiedzenie się w sprawach zasadniczych odnośnie przyszłego Zarządu, Rady i dyrekcji W. T. O. i K. R.

Unifakacja na powiatach Sarneńskim, Brzeskim i Kobryńskim.

W miesiącach lipcu i sierpniu przeprowadzone zostały unifikacje organizacji rolniczych w 3 powiatach. Na podstawie statutu Centralnego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych. W powiecie Sarneńskim prezesem został p. Bohusz-Szyszko dotychczasowy prezes O. T. R. — vice prezesem p. Studziński w pow. Brzeskim prezesem został p. Aleksander Zalewski dotychczasowy prezes O. T. R. viceprezesem p. Trębicki Henryk dotychczasowy prezes Poleskiej Rady Osadniczej. W pow. Kobryńskim prezesem został dotychczasowy prezes O. T. R. p. Feliks Nowomiejski viceprezesem p. Domański.

Zunifikowane wyżej wymienione towarzystwa zaczęły już normalną pracą, likwidując jednocześnie O. T. R. O. Z. K. R. i Okręgowe Rady Osadnicze na swoich powiatach.

Dział rolny.

Sprawozdanie z działalności Sekcji Nasiennej przy Poleskiej Radzie Wojew. Tow. Roln.

W okresie przedżniwnym prace sekcji, polegały na obejrzeniu stojących na pniu obsiewów zbóż ozimych i jarych, zgłoszonych przez Członków Sekcji których ziarno w bieżącym sezonie jesiennym i przyszłą wiosną ma mieć przeznaczenie jako materjał siewny po dokonaniu oceny ostatecznej. Obejrzenie miało na celu w każdym wypadku stwierdzenie tożsamości, czystości, zdrowotności, stopnia zachwaszczenia, zabezpieczenia przed zapyleniem obcem co szczególnie dotyczy żyta, jednocześnie zwracano uwagę na kulturę gospodarstwa.

Kwalifikowane w ten sposób oziminy naogół nieźle się przedstawiały, przyczem stwierdzono, że zachwaszczenie niekiedy było znaczne jak również zabezpieczenie przed skrzyżowaniem nie zawsze było dostatecznem.

Ze względu iż sekcja istnieje dopiero od lutego producenci nie zwrócili uwagi na konieczność przytrzymywania się pewnych zasad przy dokonywaniu zasiewów, które mogą być kwalifikowanemi. W przyszłości t. j. w roku przyszłym będą kwalifikowane tylko te rosliny, które pod każdym względem odpowiadać będą wymaganiom Sekcji.

W oglądanych jarzynach (owsie i jęczmieniu) stwierdzono często występowanie w tak znacznych rozmiarach głowni, tak że w tych wypadkach zakwalifikowanie wstępne było niemożliwem.

Zarząd Sekcji postanowił na przyszłość obowiązkowe zaprawianie ziarna używanego przez Członków Sekcji do siewu.

Podajemy wykaz zbóż kwalifikowanych na sezon jesienny:

Nazwa gospodartswa	Nazwisko gospodarza	Powiat	Poczta	Odsiew	Ilość ha
Pszenica Graniatka.					
Karolin Kopyły Wierzchowice	Gospodastwo Nasienne Br-cia Roth	Brześć	Wierzchowice	I	3
„	„	„	„	II	10
Pszenica Wysokolitewska.					
Stary Kuplin	T. Moraczewski	Prużana	Prużana	I	3
Wilamowicze	J. Jełowicki	Brześć	Łyszczyce	I	2
Żyto Wierzbieńskie					
Atteczyzna	E. Ks. Bielski Zarząd Dóbr	Kobryń	Żabinka	oryginalne	30
„	„	„	„	I	30
Karolin	Gospodarstwo Nasienne	Brześć	Wierzchowice	I	5
Kopyły Wierzchowice	B-cia Roth „	„	„	II	15
Kabaki	Zofja Święcicka Zarząd Dóbr	Prużana	Malecz	II	40
Stary Kuplin	T. Moraczewski	„	Prużana	I	2
„	„	„	„	III	7
Wilamowicze	J. Jełowicki	Brześć	Łyszczyce	I	12
Żyto Petkus.					
Ostrówki	Z. Bogórska	Drohiczyn	Drohiczyn	III	2
Skoki	A. Pilecki	Brześć	Brześć	I	5
„	„	„	„	II	7
Żyto Petkus Granum.					
Osada Zababie	W. Krajeński	Prużana	Prużana	II	4
„	W. Miśków	„	„	II	5
„	J. Popiński	„	„	II	7
„	W. Słomczyński	„	„	II	3

U W A G I :

1. Próby do oceny sprawozdawczej winny być nades-

łane do Sekcji Nasiennej najpóźniej w 15 dni po odebraniu listu przewozowego przez nabywcę, a pobrane w ciągu 8 dni od chwili odbioru towaru.

2. Próba winna być pobrana w obecności 2-wiarogodnych świadków zgóry, ze środków i spodów worków, starannie wymieszana i rozdzielona na 3 części.

3, Jedną część nabywca w opieczętowanym woreczku winien nadesłać z kartką kwalifikacyjną Sekcji Nasiennej do Sekcji, drugą do producenta, skąd nasiona pochodzą, trzecią również opieczętowaną zachować u siebie.

Worki, z których próba zostaje pobrana nie mogą być otwierane przed pobraniem z nich próby.

Wykaz zbóż jarych podamy w jednym z następnych numerów „Biuletynu"

Chcemy na tem miejscu zwrócić uwagę nabywców ziarna kwalifikowanego na konieczność domogania się towaru dobrze oczyszczonego. Worki z ziarnem kwalifikowanem muszą być plombowane, a w każdym worku ma się znajdować kartka Sekcji Nasiennej.

W razie stwierdzenia że ziarno zakupione nie odpowiada wymaganiom należy postąpić tak, jak wskazują wyżej podane „Uwagi".

Pokazy zaprawiania ziarna siewnego.

Ze względu na znaczne występowanie głowni na owsie jęczmieniu i pszenicy tudzież łodygowej śnieci żyta, Zakład Doświadczalny w Sarnach w osobie kierownika Wydziału Ochrony Roślin p. Boczkowskiej, zaproponował swój udział w przeprowadzeniu pokazów zaprawiania ziarna siewnego różnymi sposobami w celu propagowania tegoż dla walki z powyższemi chorobami roślin. Pokazy odbędą się na terenie wszystkich towarzystw rolniczych jak również wygłoszone będą pogadanki na temat chorób roślinnych i ich zwalczania.

Dwudniowy kurs torfowy dla instruktorów w Zakładzie Dośw. w Sarnach.

Kurs odbył się w dn. 8 lipca. Wykłady obejmowały: uprawę torfowisk oraz ich meljorowanie. Wydział ochrony roślin podał zasadę zwalczania szkodników i praktycznie zaznajomił słuchaczy z rozpoznawaniem najczęściej występujących chorób roślin zbożowych i warzywnych.

Wykłady hodowli objęły głównie bydło poleskie, któremu Zakład w Sarnach specjalnie się zajmuje, uczęstnicy kursu zwiedzili kultury i rozliczne nader ciekawe doświadczenia polowe na torfach i przekonali się, iż umiejętna uprawa daje nadzwyczajne rezultaty.

Należy podkreślić serdeczne przyjęcie jakiego doznawali uczestnicy kursu.

Dział hodowlany.

Poleskiej Rady Wojew. Tow. Roln.

POKAZY.

W lipcu i sierpniu odbyły się następujące pokazy hodowlane.

RATAJCZYCE—pow. Brzeski—pokaz połączony z lokalną wystawą rolniczą gm. Ratajczyce. Doprowadzono 52 szt. bydła, 10 szt. owiec i kóz, 1 świnię, 5 gniazd kur i 1 gniazdo królików. Nagrodzono 29 szt. bydła, 7 owiec, 1 świnię, 5 gniazd kur. Wydano nagród pieniężnych 283 zł. w tem z subwencji Ministerstwa Rolnictwa 210 zł., z sum Urzędu Gminnego 73 zł., honorowych 5.

MOTOL—pow. Drohiczyn—doprowadzono bydła 53 szt., owiec 7 szt. rozdano nagród, pieniężnych 173 zł. z subwencji Min. Rolnictwa, honorowa 1. Nagrodzono 16 krów.

ODRYŻYN—pow. Drohiczyn. Doprowadzono bydła 47 szt. rozdano nagród pieniężnych 90 zł. w tem 80 zł. z subw.

Min. Rol. 10 zł. Sejmikowych, honorowych 2. Nagrodzono 10 sztuk bydła.

JANÓW k/PIŃSKA—pow. Drohiczyn. Doprowadzono 58 szt. bydła 1 barana, 2 szt. świń, 1 gniazdo kur. Wydano nagród pieniężnych 68 zł. z subw. Min. Roln., honorowa 1. Nagrodzono 5 krów, 1 maciorę i 1 gniazdo kur.

BEZDZIEŻ – pow. Drohiczyn. Doprowadzono 27 szt. bydła, rozdano nagród pieniężnych 160 zł. z subw. Min. Roln., nagrodzono 14 szt. bydła w tem 2 grupy hodowlane.

Pokazy w pow. Kobryńskim odbyły się w Kobryniu, Żabince i Nowosiółkach i naogół były słabo obesłane, nagrodzono jednakże 30 szt. bydła, rozdając 495 zł. w tem 184 zł. z subw. Min. Roln. i 311 zł. z asygnowanych przez Sejmik w Kobryniu 450 zł.

Nadzór państwowy nad buhajami.

Na skutek decyzji Sejmiku Pińskiego o częściowym wprowadzeniu nadzoru nad buhajami do dokonania przeglądu buhai na terenie powiatu został zaproszony przez Sejmik p. K. Trojanowski Insp. hodowli P.W.Z.K.R., który odbył w tej sprawie konferencję z Insp. hodowli Rady Wojew. p. K. Lewińskim celem ustalenia wytycznych przy kwalifikowaniu stadników. Ustalono, iż stadniki należy klasyfikować do 5-ciu grup, mianowicie:

grupa I. stadniki zapisane do ksiąg rodowodowych Związków hodowlanych rasy ustalonej dla danego rejonu,

grupa II. stadniki nielicencjonowane, lecz odpowiadające kierunkom hodowli w danym rejonie i użytkowo zdatne.

grupa III. stadniki o typie zbliżonym do kierunku hodowlanego i zdatne użytkowo,

grupa IV. stadniki wszelkich innych ras licencjonowane lub nie,

grupa V. stadniki wszelkie inne niezdatne do hodowli.

Stadniki grupy I i II wrazie wprowadzenia przymusowego nadzoru otrzymają świadectwa na prawo pokrywania krów obcych.

Stadniki grupy III otrzymają warunkowe świadectwo uznania.

Stadniki grupy IV będą pozostawione do użytku właścicieli bez prawa pokrywania krów obcych.

Stadniki grupy V podlegną kastrowaniu.

Dla zorjentowania się, jak się okaże w praktyce przeprowadzenie powyższej klasyfikacji dokonano wspólnie przeglądu stadników w gminie Żabczyce pow. Pińskim. Okazało się iż wyżej przytoczone grupy dadzą się utrzymać, jednakże materjał w całej gminie został przeważnie zakwalifikowany do grupy V.

Sprawa wprowadzenia nadzoru nad buhajami jako niezmiernie ważna, winna być przedmiotem gruntownego rozważenia, szczególniej wobec niesprecyzowanego poglądu na sposoby jej przeprowadzenia przez poszczególne Sejmiki powiatowe, dlatego też postaramy się ją oświetlić w najbliższym czasie na odpowiedniej konferencji hodowlanej.

Kółka kontroli obór.

Zostały dokonane lustracje K. K. O. w Prużanie i Drohiczynie, stwierdzające konieczność ściślejszego dozoru technicznego nad pracą asystentów K. K. O. W tym celu Pol. Rada Wojew. Tow. Roln. zaangażowała p. Józefa Landa na stanowisko Lustratora K. K. O. polecając mu jednocześnie jako fachowemu mleczarzowi techniczną lustrację mleczarń, co da możność związać ściślej organizację K. K. O. z mleczarniami.

Sprawa K. K. O. niesłychanie ważna dla rozwoju hodowli interesować winna przedewszystkiem mleczarnie i obory zapisane do Związków Hodowlanych, dlatego też zorganizowanie sieci K. K. O. będzie przedmiotem prac Inspektoratu hodowli po zakończeniu serji pokazów hodowlanych.

W tym względzie zostały opracowane przez Ministerstwo Rolnictwa zasady subwencjonowania Kółek Kontroli obór, mianowicie Ministerstwo Rolnictwa będzie udzielać organizacjom rolniczym zasiłków na prowadzenie prac w zakresie kontroli mleczności na następujących warunkach:

Na utrzymanie kontrolerów obór pracujących w drobnych gospodarstwach rolnych Ministerstwo będzie udzielało w pierwszym roku 2400 zł. zasiłku w drugim 1 600 zł. w trzecim 800 zł, w czwartym 400 zł i w piątym 200 zł. na każdego z nich rocznie.

Personel pracujący w zakresie kontroli obór nie będzie mógł być użyty do prac w innych dziedzinach, ilość kontrolerów utrzymywanych przez Min. Roln nie będzie wyższą niż 5-ciu na powiat,

Kontrola mleczności odbywać się będzie wg. zasad wspólnie opracowanych dla całego terenu Polski przez izby i organizacje rolnicze, po zaakceptowaniu ich przez Min. Roln. Zasady te między innemi określą minimalną ilość krów poddanych kontroli wykonywanej przez jednego kontrolera.

Praca w zakresie kontroli rozpoczęta być winna od powiatów posiadających rozwinięte mleczarstwo.

Prócz tego udzielane będą zasiłki na opracowanie i ogłoszenie drukiem wyników kontroli mleczności w jednem wydawnictwie obejmujące cały teren Polski, oraz na kupno aparatów Gerbera i potrzebnych druków oprócz rejestrów oborowych.

Hodowla koni.

W dn. 12.VII w Kobryniu i 21.VII w Wołczynie pow. Brześć odbyły się pokazy koni, połączone w Kobryniu z próbami dzielności. W Komisji Sędziów brał udział Inspektor Rady Wojewódzkiej. Na pokazach hodowlanych w pow. Drohiczyńskim Motol, Odryżyn, Bezdzież, Janów oraz w Ratajczycach pow. Brzeskiego były również licznie doprowadzone konie. Powyższe przeglądy dały możność skonstatowania, iż jakkolwiek zamiłowanie do zimnej krwi jest jeszcze mocno zakorzenione wśród drobnych rolników, jednakże licencja ogierów w ubiegłych latach, oraz ogiery z Janowa-Podlaskiego stacjonowane w różnych punktach Województwa wywarły duży wpływ na pogłowie końskie, co szczególnie dało się zauważyć w Wołczynie położonym niedaleko Janowa.

Wśród drobnych rolników wyraźnie przebija wielkie zamiłowanie do hodowli konia niestety połączone z nieumiejętnością żywienia i pielęgnowania młodzieży, co mocno zostało podkreślone przez Wojskową Komisję Remontową, która urzędowała 22.VIII w Prużanie. Powszechnem zjawiskiem jest i to nie tylko u drobnego rolnika, oszczędność na owsie przy wychowie młodzieży, co fatalnie się odbija na rozwoju konia, jak również brak wszelkiej pielęgnacji kopyta. Stąd też nawet u koni o dość poprawnych formach tułowia nogi są do niczego. Na powyższe sprawy zwrócił uwagę p. Mjr. Chodowiecki insp. hod. koni Centr. Tow. Org. i K.R. w Gazecie Rolniczej Nr.27-28 który to artykuł polecamy p.p. hodowcom, jak również instruktorom jako temat do przyszłych pogadanek na kursach.

Owczarstwo.

Zagadnienie intensyfikacji hodowli owiec jest nie tylko zagadnieniem dotyczącym sfer rolniczych, ale wkracza w dziedzinę całokształtu życia państwowego w związku z wielkim przemysłem włókienniczym i potrzebami obrony kraju. Stąd też akcja podniesienia hodowli owiec nabiera doniosłego i szerokiego znaczenia.

W dniu 1.II-1929 r. został wygłoszony w Ministerstwie Rolnictwa przez p. B. Kączkowskiego referat p. t. „O stanie owczarstwa i jego organizacji na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej“ z którego czerpiemy niektóre dane dotyczące owczarstwa, odsyłając zainteresowanych do powyższej pracy, która ukazała się w druku nakładem Polskiego Tow. Zotechnicznego z zasiłku Ministerstwa Rolnictwa.

Otóż produkcja wełny w całej Polsce wynosiła w roku 1927 około 38.000 q przy 184.000 q wełny importowanej, przytem cyfra ta stanowi nadwyżkę importu nad eksportem wynoszącą wartość okrągło 190 miljonów zł. na niekorzyść naszego bilansu handlowego. Przytem konsumcja wełny na głowę ludności wynosi 0,7 kg. rocznie, co jest cyfrą bardzo niską.

Wojew. Poleskie pod względem ilości pogłowia owiec stoi na pierwszym miejscu, czego nie można powiedzieć o ich jakości, wiele pozostawiającej do życzenia, zarówno co do użytkowości, budowy, jak i wyrównania pogłowia.

W związku z powyżej wymienionym referatem, który był nadesłany do Rady przez Min. Roln. z prośbą o poczynienie swych uwag, co do prac hodowlanych na terenie Polesia Rada wystosowała do Min. Rol. pismo wyrażające jej opinję, które uważamy za stosowne podać tu w streszczeniu:

Wobec braku stad owcy szlachetnej na terenie Województwa Poleskiego akcja zmierzająca do podniesienia owczarstwa winna być prowadzona drogą selekcji materjału miejscowego w kierunku mięsno wełnistym w pow. zachodnich i kożuchowym w pow. wschodnich i w tym celu należałoby tworzyć ośrodki hodowli owiec. Ośrodki takie powstawały by około miejscowych hodowców, którzyby się podjęli prowadzić pracę nietylko u siebie lecz także wśród okolicznych rolników.

Ciekawą próbę podjął p. Tadeusz Moraczewski w pow. Prużańskim, którego projekt organizacji hodowli owiec zamieszczony w nr. 26 Gazety Rolniczej zasługuje na baczniejszą uwagę.

Jedną z największych przeszkód w akcji podniesienia owczarstwa jest kompletny brak fachowców na naszym terenie co odpowiada mniej więcej stanowi prawie na całym terenie Polski. Fachowe kształcenie specjalistów usunie te przeszkody w przyszłości, narazie zaś uważalibyśmy za wskazane zorganizowanie kilkutygodniowego kursu dla delegowanych przez instytucje rolnicze instruktorów, gdzie ujęte byłyby przedewszystkiem praktycznie zasady hodowli owiec, zapoznanie się z istniejącemi typami i rasami, oraz z oceną wełny i runa.

Co się tyczy uszlachetniania miejscowego materjału drogą krzyżowania, uważalibyśmy, że sprawa ta winna być szczegółowo omówioną na specjalnych konferencjach, gdyż jak dotąd w tym względzie panuje duża rozbieżność zdań. Wątpliwości nasuwa opinja p. Kączkowskiego o karakułach dl a wschodniej połaci Polesia, nawet z uwzględnieniem zą-

strzeżeń autora P. Moraczewski proponuje fagasy ewentualnie krzyżówki białej świnarki z rasami angielskiemi. Ze swej strony sądzimy, iż należałoby skorzystać z dorobku Wojew. Zachodnich przedstawionego na P. W. K. i użyć owcę białą pomorską, co miałoby znaczenie nietylko dla Kresów lecz i dla tamtejszych hodowców, wobec możliwości zbytu tryków i oparłoby hodowlę na materjale krajowym.

Pozatem rozumiejąc, iż podstawą wszelkiej akcji jest zainteresowanie producenta Rada zgodziła się na propozycję Ministerstwa Rolnictwa co do wydawania zaświadczeń pochodzenia na wełnę produkowaną przez rolników i sprzedawaną bezpośrednio fabrykantom lub Towarzystwu „Polskie Runo“, wobec projektu Ministerstwa Rolnictwa aby przy dostawach sukna dla Instytucji Państwowych zobowiązać fabrykantów do domieszki pewnej ilości wełny krajowej w ilości początkowo około 5 proc.

Projekt powyższy w chwili jego zrealizowania wymagał by organizacji producentów wełny, uruchomienia powiatowych względnie wojewódzkich targów na wełnę. Sprawy te będą na porządku dziennym Zjazdu Hodowlanego, zorganizowaniem którego w najbliższej przyszłości, zajmie się Rada Wojew.

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego.

W czasie od 1.VII do 31.VIII zostały zlustrowane przez Inspektora hodowlanego obory; w Andronowie pow. Kobryński, w Zakozielu i Sosze pow. Drohiczyński, w Kulikach i Białosowszczyźnie pow. Prużański.

Zlustrowano i zapisano do Związku oborę Szkoły Rolniczej w Plancie pow. Kobryńskiego.

Prócz tego Inspektor dokonał oględzin całego szeregu obór nienależących do Związku i przeprowadził szczegółowe konferencje z właścicielami co do kierunków i metod prac hodowlanych. Większość właścicieli obór wyraziła chęć przystąpienia do Związku, Lustracja tych obór wraz z zapisami

do Związku nastąpi w większości wypadków jeszcze w roku bieżącym.

Przy objazdach dużą uwagę zwrócono na działalność kółek kontroli obór do których zapisane są obory związkowe.

Zapowiedziane w Nr. 5-6 Biuletynu sprawozdanie Związku ukaże się po zgromadzeniu materjałów ze wszystkich obór związkowych, gdyż obecnie opracowanie całości jest jeszcze niemożliwe.

Dział ogrodniczy

Przy Poleskiej Radzie Wojew. Tow. Roln.

Poleska Rada Wojewódzka Towarzystw Rolniczych Wydział Ogrodniczy zawiadamia iż zwyczajem lat poprzednich w bieżącym sezonie jesiennym przeprowadzać będzie akcję zakładania sadów handlowych wykorzystując kredyt drzewkowy Państwowego Banku Rolnego.

Wobec powyższego, prosimy o nadesłanie P.R.W.T.R. za pośrednictwem powiat. Organiz. Roln. kwestjonarjuszy wypełnionych i podpisanych przez poszczególnych petentów, celem zaopinjowania i dokonania zamówień w szkółkach drzew owocowych.

Zaznaczamy, iż podania należy nadsyłać do dnia 30 września r. b. po tym terminie podania uwzględnione nie będą ponieważ szkółki drzew owocowych w tym czasie posiadają nadmiar zamówień i wykonać ich nie są w stanie.

Nadmienić należy, że drzewka owocowe zamówione przez Poleską Radę Wojewódzką w Szkółkach drzew owocowych będą pierwszorzędnej jakości przeważnie jabłonie, gdyż inne gatunki drzew owocowych zimy obecnej ucierpiały od mrozu.

Szkółki w których zostaną dokonane zamówienia, gwarantują zdrowotność drzewek jak również ich wyhodowanie, drzewka o pniu wysokości 150—160 ctm. o włoskowatym systemie korzeniowym.

Sekcja Przysposobienia Rolniczego przy Poleskiej Radzie Wojew. Tow. Roln.

Poleska Rada Wojewódzka Tow. Rolnicz. prowadzi na terenie swej działalności akcję przysposobienia rolniczego wśród członków kół Młodzieży Rolniczej, kół Gospodyń Wiejsk. i kółek Rolniczych.

Celem zaś skoordynowania poszczególnych wysiłków i nadania im jednolitego charakteru a zarazem ułatwienia kontroli prowadzonej pracy, została utworzona specjalna Sekcja Przysposobienia Rolniczego przy Radzie Wojew. Tow. Roln. która obejmuje swoją działalnością 6 powiatów Polesia.

Pomimo wielu trudności i pracy nad uprzedzeniami i przyzwyczajeniami miejscowego rolnika już w chwili obecnej można stwierdzić, że praca ta wydaje bardzo dobre wyniki kształcąc i zaprawiając do pracy rolniczej jak młodzież tak i starych.

Akcja konkursów przysposobienia rolniczego jest tak pomyślana i ułożona, że uczestnicy poszczególnych zadań uprawowych czy hodowlanych otrzymują za pośrednictwem O. T. R. doborowy materjał do pracy nasiona, cielęta, prosięta, jaja wylęgowe, którą prowadzą pod bezpośrednią i bardzo szczegółową kontrolą p.p. instruktorów i inspektorów O. T. R. i Rady, notując skrupulatnie wszelkie prace wydatki i swoje spostrzeżenia w specjalnych dzienniczkach. Nadmienić należy, że praca konkursowa wyklucza, tak do niedawna często u nas stosowaną „darmochę", gdyż poczynając od dzienniczka do notatek, a kończąc na nasionach czy broszurkach fachowych, uczestnik konkursów obowiązany jest wszystko opłacać. Rzecz zrozumiała, że przy dostarczaniu cieląt, prosiąt, królików i t. p materjałów wymagających większej gotówki poszczególne O. T. R. idą z pomocą konkursistom dostarczając meterjał na 10-cio miesięczny kredyt.

Poleska Rada Wojewódzka Tow. Roln. chcąc przestrzegać celowość konkursów i nie pozwolić na jej spaczenie, musiała za pośrednictwem swych Inspektorów wielu

z uczestników konkursów, którzy się do tej pracy odnosili niedbale lub bez należytego przygotowania skreślić, co wpłynęło na pozostałych konkursistów, którzy tem wytrwalej i skrupulatniej wzięli się do pracy, by każdej choćby drobnej usterki uniknąć lub istniejącą naprawić. Jedynie pow. Sarneński, który akcję tą prowadzi II-gi rok i ma pod tym względem wyrobionych i doświadczeńszych konkursistów uniknął większych skreśleń.

W r. b. przy wprowadzaniu akcji konkursów na terenie Polesia, Poleska Rada Wojewódzka Tow. Rolniczych postawiła sobie na zadanie: a) przez dostarczenie konkursistom gatunkowych nasion zbóż i odpowiednio obliczonych w stosunku do powierzchni 1 ara porcji nawozów sztucznych, wraz z instrukcjami dotyczącemi odpowiedniej uprawy i siewu rzędowego systemu Lossowa — zaznajomić z systemem tym i czynić próby stosując dokładne obliczenia czy system Lossowa wymagający pieczołowitej uprawy i pielęgnacji będzie się nadawał i opłacał w warunkach drobnych gospodarstw wiejskich, b) przez dostarczenie nasion oryginalnego lnu łotewskiego i innych, wprowadzać racjonalną uprawę lnu na włókno i nasiona, c) przez dostarczenie nasion kukurydzy wczesnej bydgoskiej i przez zaznajomienie konkursistów z wymogami tej tak pożytecznej rośliny, czynić próby z wprowadzeniem jej do uprawy na większych obszarach, d) zachęcać do uprawy warzyw na większą niż dotychczas skalę, e) propagować uprawę buraka pastewnego gdyż jest to jeden z bardzo ważnych czynników do podniesienia hodowli bydła mlecznego, wprowadzenia płodozmianu i wytężonej uprawy roli, f) wprowadzić racjonalny chów i hodowlę cieląt i prosiąt hodowlę królików rasowych i kur zielononóżek.

Już obecnie można stwierdzić na podstawie wyników z inspekcji, że wiele z tych zadań zostało zrealizowane.

A więc zupełnie dobre wyniki osiągnięto przy rzędowej uprawie zbożowej: żyta, pszenicy, owsa, jęczmienia (konkretne wyniki będą ogłoszone po zamknięciu wszystkich konkursów) szczególnie tu na uwagę zasługuje pólko p. Wojewódzkiego z Janowa pow. Brzeski. Również bardzo duże zainteresowanie jest uprawą buraka pastewnego, które najlepiej oświetli cyfra zgłoszeń w pow. Brzeskim przeszło 200,

utrzymało się 78 (na spadek cyfry wpłynęły złe nasiona które wcale nie powschodziły). Najlepsze jednakże wyniki zostały osiągnięte w hodowli prosiąt. Zainteresowanie tą dziedziną jest szczególnie duże u młodzieży i zadania włożone przez nas na konkursistę z bardzo małymi wyjątkami zostały w zupełności wykonane (czysty wybielony wapnem chlewek, w chlewie okno i wentylator, przy chlewie okólnik). Prosię jest oprócz tego co drugi, trzeci dzień myte,

Prosię jest co 10 dni ważone dla kontroli przyrostu, co 10 dni też jest normowana dawka pokarmowa. Należy jeszcze do tego dodać, że prosięta przeważnie osiągnęły wagę 100 kg w terminie 6-cio miesięcznym (wstawione na wiosnę) a wogóle są już i 200 kg. sztuki. Z tego dopiero widać ile pracował nad sobą konkursista, by potrzebny do tego zasób wiedzy osiągnąć i ile pracy włożyli instruktorzy by z tą dziedziną konkursistę zaznajomić, szczególnie zaś jeśli chodzi o normowanie dawek pokarmowych, i ich opłacalność, co jest również prowadzone w specjalnych dzienniczkach. Kilogram przyrostu żywej wagi tych prosiąt waha się przeciętnie od 80 gr. — 1 zł. 20 gr. co przy cenie 3 zł. za kg. żywej wagi na rynku, daje każdemu konkursiście na kilogramie zysku od 1,80 zł. do 2.20 zł. Należy zaznaczyć że większa część tego materjału (maciorki) będzie zostawiona na chów, a że jest ich dość pokaźna ilość, to można mieć nadzieję, że stan pogłowia chlewni na przyszłe lata znacznie się poprawi.

Osiągnięcie tego rodzaju wyników rokuje nadzieję, że akcja konkursów będzie zataczać coraz szersze kręgi, obejmować będzie coraz nowe rzesze uczestników, a ponieważ praca ta ma ogromne znaczenie dla podniesienia kultury rolnej i gospodarczej na Polesiu, Poleska Rada Wojew. Tow. Rol. postanowiła w przyszłym okresie wprowadzić do organizacji akcji konkursowej pewien rygor i obowiązki od których będzie uzależnione zaliczenie konkursisty w poczet uczestników konkursu. Tak więc każdy chcący należeć do konkursów będzie musiał przedtem przygotować się do pracy nad swoim zadaniem przez zdobycie odpowiedniego zasobu wiedzy fachowej przy pomocy pism, książek, kursów i t. p. z czego będzie poddany pewnego rodzaju egzaminowi. Następnie konkursiści zajmujący się hodowlą będą mu-

sieli do pewnego porządku doprowadzić jak chlew, tak i oborę, szczególnie jeśli chodzi o urządzenie dna obory i chlewu zapobiegającemu stratom przy przechowywaniu obornika i gnojówki.

Uprawiający zboża będą musieli przeprowadzać odpowiednią uprawę i walkę z chwastami umieć przechowywać i stosować obornik, nawozy [sztuczne i t. d.; uprawiający warzywa będą musieli umieć wykorzystać popiół drzewny, odpowiednio urządzić dół kompostowy, przechowywać gnojówkę i odpowiednio ją stosować, dbać by przy domie i w obejściu luźno rosnące łopiany, osty i inne chwasty, które corocznie wysiewają miljony nasion zachwaszczających pola i ogrody były tępione lub przynajmniej koszone przed [wydaniem owoców (tak samo na burtach i miedzach).

Warunki te będą bardzo szczegółowo opracowane i podane do wiadomości konkursistów.

Zjazd członków Kół Przysposobienia Rolniczego

przy Okręgowym Tow. Rolniczem w Brześciu n.B. zorganizowany przez Sekcję Przysposobienia Rolniczego przy P. R. W. T. R.

Dnia 21 lipca r.b. odbył się w Brześciu n.B. Zjazd członków Kół Przysposobienia Rolniczego przy O. T. R. w Brześciu n.B.

Zjazd wypadł imponująco, zjechało się około tysiąca młodzieży rolniczej, a wśród nich widziało się dużo starszych gospodarzy, zainteresowanych pracą swoich dzieci.

Przed rozpoczęciem obrad uczestnicy wysłuchali mszy św. w kościele parafjalnym, poczem w sali Ogniska Kolejowego przedstawiciel Zarządu Okręgowego Towarzystwa Roln. powitał Zjazd i poprosił na przewodniczącego dyrektora Poleskiej Rady Wojew. p. Kmitę. Zjazd zaszczycili swą obecnością Zastępca Starosty, p. Usajewicz, Inspektor Szkolny p. Bandurski, Dowódca Miasta i Garnizonu, Prezes Wo-

jewódzkiej Sekcji Przysposobienia Rolniczego i jednocześnie Prezes Poleskiej Rady Wojewódzkiej Związku Ziemian, przedstawiciele Centralnego Towarzystwa Rolniczego w osobach p. Restorfowej i inż. Wyrzykowskiego, przedstawiciel Związku Młodzieży Wiejskiej oraz przedstawiciele prasy.

Po powitaniach Zjazdu przez poszczególnych gości, sprawozdanie z działalności przysposobienia rolniczego na Polesiu, ze szczególnem uwzględnieniem pow. Brzeskiego, złożył p. Kmita: Sekcja Przysposobienia Rolniczego przy Okr. Tow. Rolniczem w Brześciu obejmuje swoją działalnością 31 kółek grupujących w sobie około 1500 członków. Do konkursów z działu wytwórczości zwierzęcej i roślinnej zgłosiło się przeszło 1200 uczestników, wg. dotychczasowych danych na podstawie lustracji przez Inspektora Rady Wojewódzkiej około 800 konkursów będzie doprowadzonych do końcowych rezultatów. Z lustracji Inspektora Przysposobienia Rolniczego p. Gomułki można wywnioskować, że zadania konkursowe wykonywane z dziedziny wytwórczości roślinnej i zwierzęcej —są dobre. Z działu oświaty we wszystkich kółkach odbyły się kursy z dziedziny wytwòrczości roślinnej i zwierzęcej, prowadzone przez poszczególnych fachowców Rady. Kółka prenumerują Gazetę Gospodarską i Młodego Rolnika. Część kółek posiada bibljoteczki rolnicze Centralnego Towarzystwa Rolniczego i w 12 kółkach zorganizowane są chóry i sekcje teatralne.

Po sprawozdaniu z działalności Sekcji Przysposobienia Rolniczego Dyrektor Wydziału Przysposobienia Rolniczego C. T. R. p. Inż. Wyrzykowski wygłosił referat o przysposobieniu rolniczem i konkursach, przedstawicielka Wydziału Gospodyń Wiejskich C. T. R. p. Restorfowa wygłosiła referat o pracy kobiet w Kołach Przysposobienia Rolniczego, p. Inspektor Lewiński — o wychowie prosiąt, p. Żukowski o uprawie warzyw.

Po referatach rozwinęła się obszerna dyskusja w której zabierali głos poszczególni członkowie przysposobienia rolniczego. Z rzeczowej dyskusji wywnioskować było można, jak wielki wpływ wywierają konkursy na młodego rolnika przez praktyczną naukę z działu wytwórczości zwierzęcej i roślinnej.

Po skończonej dyskusji Zjazd uchwalił, ażeby Prezydjum Zjazdu zaapelowało do władz rządowych i samorządowych o wydatniejszą opiekę i pomoc w dziale przysposobienia rolniczego.

Na zakończenie oficjalnej części Zjazdu przewodniczący zebrania wniósł okrzyk na cześć Rzeczypospolitej Polskiej i Jej Prezydenta Ignacego Mościckiego, co zebrani entuzjastycznie podchwycili.

Po przerwie rozpoczęły się konkursy chórów poszczególnych kół przysposobienia rolniczego, które wypadły bardzo udatnie. Komisja Sędziowska w skład której weszli przedstawiciele Województwa, Starostwa oraz Rady Wojew. Towarzystw Rolniczych pod przewodnictwem Naczelnika Wydziału Samorządowego P. U. W. p. R. Tejszerskiego przyznała następujące nagrody:

I nagrodę „Trylogję“ Sienkiewicza dar Rady Wojew. Związku Ziemian otrzymało Koło Młodzieży w Raśnej.

II nagrodę „Krzyżacy“ Sienkiewicza również dar Rady Wojew. Związku Ziemian otrzymało Koło Młodzieży w Dobrotyczach.

III nagrodę komplet książek rolniczych dar Poleskiej Rady Wojewódzkiej Towarzystw Rolniczych Koło Młodzieży w Kobylanach,

IV nagrodę „Na wyżynach“ dar Poleskiej Rady Wojew. Towarzystw Rolniczych — Koło w Zwodach,

dalsze nagrody otrzymały również Koła Młodzieży w Klinikach, Janowie i Peliszczach.

Po konkursie chórów odbyła się wieczornica wzorowa z tańcami na której młodzież bawiła się ochoczo do północy.

Zjazd powyższy dał dowód, że przez wytrwałą i planową pracę pozyskać można zaufanie rolników w tak nawet ciężkich warunkach w jakich się znajdujemy na Polesiu — województwie zaniedbanem przez czas długoletniej wojny.

Drobny rolnik poleski garnie się do oświaty i zaczyna rozumieć konieczność jej, ale trzeba iść do niego ze znajomością jego potrzeb i warunków w jakich pracuje. Dlatego też w pierwszym rzędzie potrzebny jest na Polesiu odpo-

wiedni dobór instruktorów obeznanych z potrzebami rolnika i wysoce uspołecznionych. Przy dobrym zespole instruktorów, odpowiednio wynagrodzonych i przy jednoczesnem współdziałaniu władz rządowych i samorządowych można mieć pewność, że Polesie w bardzo stosunkowo krótkim czasie można będzie podnieść ekonomicznie, a z mieszkańców wsi poleskiej mieć dobrych obywateli kraju.

Zakończenie kursów hodowlano-mleczarskich w Torokaniu.

W dniach 26, 27 i 29 lipca r. b. odbyły się egzamina na 5-cio misięcznych kursach Hodowlano-Mleczarskich w Torokaniu, urządzanych przez Poleską Radę Wojewódzką Towarzystw Rolniczych.

W skład Komisji Egzaminacyjnej wchodzili: p. Inspektor Hodowlany Poleskiego Urzędu Wojewódzkiego Wacław Gojżewski — jako przewodniczący, oraz p.p. Kmita dyrektor Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Roln., K. Lewiński Insp. hodowlany Pol. Rady Woj. Tow. Roln. L. Dyszlonek lustrator mleczarski Związku Spółdzielni Polskich oraz poszczególni stali wykładowcy.

Do egzaminu stanęło 32 uczni, zdało 26, a mianowicie: Bielajew Anatol, Boratyn Bolesław, Borysiuk Wasyl, Czapliński Józef, Cierpiszowa Sabina, Dawidowicz Włodzimierz Drzewiecka Dominika, Jasiński Wiktor, Karasiuk Aleksander, Kuźmińska Nina, Kurzawa Jan, Kozub Michał, Liniewicz Leon, Motuzko Roman, Miliński Piotr, Mecherzyński Andrzej, Pieterwas Władysław, Pilipczuk Piotr, Saczkowski Wacław, Sienkiewicz Konstanty, Seliwończuk Sergjusz, Tkaczuk Anatol, Tywończuk Jakób, Waszczuk Michał, Wilczyński Wincenty, Zacharczuk Szymon.

Z odbytych egzaminów wywnioskować było można, że uczniowie zupełnie dobrze przyswoili sobie przedmioty tak teoretycznie jak i praktycznie i po odbyciu praktyki dadzą sobie w przyszłości radę na stanowiskach kierowników mleczarń i kontrolerów obór.

Kursa stały na bezwzględnie wysokim poziomie, co nie jednokrotnie podkreślał w czasie egzaminu przewodniczący komisji egzaminacyjnej.

Tu trzeba Kierownictwu Kursów przyznać, że potrafiło przez stosunkowo tak krótki czas, element słuchaczy rekrutujących się przeważnie z miejscowej ludności, nietylko fachowo wyspecjalizować, ale też w pewnej mierze dopełnić ich wychowanie, czego dowodem były egzaminy z historji Polski, które wypadły bardzo dobrze jak również ogólne bardzo kulturalne zachowanie się słuchaczy.

Przez cały czas trwania kursów dla zaznajomienia uczni z praktyczną przeróbką mleka była czynna mleczarnia. przerabiającą dziennie około 300 litrów mleka i prowadzona li tylko przez samych uczni.

Celem przygotowania słuchaczy do przyszłej pracy spółdzielczej, zorganizowany był sklep spółdzielczy, prowadzony przez uczni, jak również sekcja teatralna, która zorganizowała kilka zupełnie udatnych przedstawień dla okolicznych mieszkańców wsi.

Tak sklep jak i sekcja teatralna przyniosły pewien dochód, który wraz z pozostałymi rekwizytami został przelany, na skutek uchwały walnych zebrań likwidacyjnych sklepu i sekcji teatralnej, do jednego z kółek przyspobienia rolniczego przy Okręgowem Tow. Rolniczem w Drohiczynie Poleskim.

Kursa tego rodzaju są jednym z działów prac Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Rolniczych, przez które zmierza ona do podniesienia rolnictwa na Polesiu z całym zrozumieniem tego. Jest to już druga serja słuchaczy 5-cio miesięcznych kursów Hodowlano-Mleczarskich, zorganizowanych przez Poleską Radę Wojewódzką Tow. Roln. w ciągu ostatnich trzech lat.

Swiadectwa z ukończenia kursu otrzymują uczniowie dopiero po odbyciu kilkumiesięcznej praktyki z dobrym wynikiem w spółdzielniach mleczarskich lub kołach kontroli obór.

Wycieczka członków kółek rolniczych przy O. T. R. na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu.

Z inicjatywy Poleskiej Rady Wojewódzkiej Tow. Roln. zorganizowana została wycieczka członków kółek rolniczych i O. T. R. na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu w miesiącu lipcu. W wycieczce wzięli udział rolnicy z powiatów Brzeskiego, Kobryńskiego, Prużańskiego, Pińskiego, Drohiczyńskiego i Sarneńskiego.

Wycieczka pod kierownictwem instruktora Kowalewskiego z Prużany przybyła dn. 13 lipca rano do Poznania, poczem pod przewodnictwem przewodnika z biura turystycznego zwiedziła miasto Poznań, a zatem główniejsze ulice, katedrę, zamek i zwierzyniec.

Dnia 14 lipca rozbito wycieczkę na trzy grupy, każda grupa otrzymała osobnego przewodnika z biura turystycznego, poczem wyruszono na Wystawę i zaczęto zwiedzanie Wystawy od działu rolnego.

W trzecim dniu pobytu w Poznaniu i drugim zwiedzania Wystawy część wycieczki była w teatrze „Rewja" na sztuce „Za Króla Jana".

W dn. 16 lipca wycieczka udała się pod Poznań dla zwiedzenia gospodarstw wzorowych. Wyjazd z Poznania o godz. 5.15 rano do Kościan. Na dworcu powitał wycieczkę w imieniu W. T. K. R. sekretarz powiatowy p. Rowecki, który następnie objął przewodnictwo wycieczki na terenie powiatu Kościańskiego, Wycieczka z dworca udała się na miasto i do kawiarni, gdzie złożono rzeczy i spożyto sniadanie urządzone kosztem W. T. K. R., przyczem Sekretarz powiatowy Kółek Rolnicz. ziemi Kościańskiej w ciepłych i nader serdecznych słowach witał przy stole zebranych wycieczkowiczów. Po śniadaniu zwiedzono część miasta oraz mleczarnię parową w Kościanach. Następnie udano się na dworzec, skąd koleją powiatową wyjechano do Horynia. W maj. Horyń wycieczkę rozbito na dwie grupy. I-sza udała się do maj. Wyskość, II ga pozostała w Horyniu, gdzie szczegóło-

wo obejrzano 3 folwarki nasienne, należące do p. Janasza. Spożyto obiad u gościnnych gospodarzy. Po obiedzie udano się do Wyskościa zwiedzono tamtejsze gospodarstwo p.p. Galińskich oraz 3 gospodarstwa małorolnych, Dom Ludowy, kościół i plebanję oraz szkołę. Spożyto podwieczorek w Wyskościu, gdzie też podziękowano właścicielom za gościnność oraz sporządzono 3 zdjęcia pamiątkowe. Na stację odjechano końmi właścicieli maj. Wyskość. Do Warszawy wycieczka odjechała o godz. 1'15 z Poznania.

Skonstatowano nadzwyczaj serdeczny i przychylny nastrój gospodarzy miejscowych dla wycieczki, która zwiedziła ich gospodarstwa, jak również zainteresowanie się ogromne wycieczkowiczów oglądanymi gospodarstwami.

W powrotnej drodze wycieczka zwiedziła Warszawę: kościoły Św. Krzyża, Wizytek, Bernardynów, poczem udano się na Zamek. Po zwiedzeniu Zamku z przewodnikiem wysłanym przez C. T. R. udano się do katedry, którą zwiedzono szczegółowo wraz z podziemiami. Następnie wycieczka zwiedziła stare miasto, skąd udała się do Belwederu i Sejmu. Z Belwederu udano się do Łazienek na czem zakończono zwiedzenie Warszawy, poczem wycieczka udała się na dworzec Wschodni i odjechała do Brześcia dokąd przybyła w dn. 18.VII o godz. 10-ej rano.

Kursa dla gospodyń wiejskich.

W sezonie jesiennym roku bieżącego Poleska Rada Wojew. Tow. Roln. w porozumieniu z Min. Roln. organizuje trzymiesięczny kurs dla gospodyń wiejskich w Dubicy. Kursa zaczną się prawdopodobnie w listopadzie. Wykłady obejmować będą naukę hodowli zwierząt domowych, ogrodnictwo i warzywnictwo, krój, szycie i tkactwo, higjenę i położnictwo, naukę gospodarstwa domowego t. j. gotowanie, prasowanie i t. p.

Na miejscu korzystając z bardzo dobrego budynku rządowego, będzie urządzony internat. Słuchaczki kursów będą opłacać tylko za utrzymanie, nauka będzie bezpłatna.

Kursa miesięczne wieczorowe.

Roku bieżącego w sezonie jesienno-zimowym Poleska Rada Woj. Tow. Roln. przystępuje do zorganizowania w każdym powiecie w kilku miejscowościach wieczorowych miesięcznych kursów rolniczych dla rolników.

Do roku bieżącego wszystkie O. T. R. urządzały rokrocznie bardzo dużo kursów t. zw. lotnych jedno lub najwyżej dwu-dniowych. Kursa te przyniosły dużą korzyść rolnikowi obznajmiając go naturalnie, bardzo ogólnikowo z najważniejszymi sprawami dotyczącemi tak uprawy, używania nawozów sztucznych, jak i hodowli. Kursa wieczorowe tegoroczne będą pogłębieniem wiadomości nabytych na kursach lotnych. W pierwszym rzędzie kursa wieczorowe miesięczne urządzane będą w miejscowościach, gdzie rolnik pod względem uświadomienia rolniczego stoi już na wyższym pozio mie

Rolniczy Uniwersytet Ludowy w Brześciu n.B.

Wzorem istniejącego już od szeregu lat Uniwersytetu-Ludowego-Rolnego w Ostrołęce Woj. Białostockiego i rozwiającego się bardzo dobrze, Poleska Rada Wojew. Tow. Rolniczych organizuje z dniem 1 grudnia tego rodzaju uniwersytet ludowy-rolny w Brześciu n.B. Kurs uniwersytetu będzie trwać 1 rok, wykłady odbywać się będą tylko w niedziele od godz. 10-ej rano do 5-ej popołudniu. Po godz. 5-ej urządzane będą wyświetlania filmów naukowych, przezroczy, zabawy i gry towarzyskie. W czasie robót żniwnych będzie przerwa 8-mio tygodniowa, tak że ogólna ilość niedziel wykładowych będzie 43, co przy sześciu wykładach daje 258 godz. wykładowych rocznie.

Nauka obejmować będzie: rolnictwo, ogrodnictwo i pszczelnictwo, hodowlę zwierząt, weterynarję, gospodarstwo domowe, spółdzielczość, budownictwo wiejskie, zasady wychowania dzieci, etykę chrześciańską, naukę o Polsce, higjenę. Oprócz wykładów teoretycznych słuchacze będą obo-

wiązani do cwiczeń z przysposobienia rolniczego na swoich gospodarstwach. Poleska Rada Wojewódzka, organizując pierwszy Uniwersytet ludowy-rolny czyni to w zrozumieniu że w ten sposòb stworzy z rolników kończących Uniwersytet ludowy kadry oświeconych, uspołecznionych i wzorowo gospodarujących rolników, którzy w przyszłości pociągną innych za sobą.

Uniwersytet ludowy rolny, który będzie zorganizowany r. b. w Brześciu będzie zapoczątkowaniem sieci Uniwersytetów Rolnych na innych powiatach, które jest nadzieja pójdą w ślad za powiatem Brzeskim.

Z życia mleczarń spółdzielczych.

Przed paroma miesięcami powstała pierwsza parowa mleczarnia „Eksport Poleski“ w Kobryniu i rozwija się coraz lepiej. Mleczarnia rozpoczęła swoją egzystencję z 500 l. mleka dziennie, dzisiaj już przerabia przeszło 2000 l. i są wszelkie dane, że w krótkim czasie dojdzie do 6000 l. Ostatnio uruchamia się 4 filje t. zw. smietankarnie. Mleczarnia dzięki bardzo energicznemu zarządowi oraz silnej współpracy O T.R. i sejmiku rokuje jak najlepsze widoki.

Dnia 25.VIII r. b. odbyło się zebranie organizacyjne mleczarni spółdzielczej w Kowalach w pow. Kosowskim Impuls do założenia mleczarni dał były uczeń Kursów hodowl.-mleczarskich w Torokaniu, który ukończywszy z dobrym wynikiem kursa i powróciwszy do swego powiatu zajął się organizacją mleczarń i w tym celu zwrócił się do Rady Wojew. Tow. Rolniczych o pomoc.

Jest to jednocześnie jeden z przykładów pożytku z tego rodzaju kursów, które wypuszczając rok rocznie ukończonych kursistów bardzo dodatnio wpływać będą na podniesienie wytwórczości roślinnej i zwierzącej na Polesiu.

Roboty sezonowe w pasiece.

Wszelkie czynności z podbieraniem pszczół już w sierpniu winny być ukończone. a do połowy września gniazda pszczele na zimę złożone.

Zbyt silnych pni na zimę zostawiać nie należy, albowiem zaobserwowano, że zimują gorzej niż pnie średniej siły 7-8 ramek Warszawskich, a 6—7 D.B. osiadłych przez pszczoły wystarczy, Dla łatwiejszego zorjentowania się na wielu ramkach należy zostawić dany pień na zimę najlepiej rano zdjąć poduszkę z powały i zajrzeć zgóry między ramki.

A ilość plastrów na których zobaczymy rozlokowane pszczoły winny być pozostawione na zimę w gnieździe zaś, skrajne ramki bez pszczół należy usunąć. Natomiast jeżeli zauważymy większą ilość pszczół w pierwszej uliczce od zatworu to gniazdo jest za ciasne i należy dodać ramkę z miodem ostatecznie pusty plaster.

Badając naturalne gniazdo zimujących pszczół widzimy że środkowe plastry w gnieździe są najmniej zapełnione miodem, zaledwie do połowy, następne w obydwie strony do 2|3 części, potem 3|4, a skrajne są szyte miodem prawie do samego dołu.

W dobrze zestawionem gnieździe pszczoły osiadają spłasczoną kulą w samym dole plastrów, tak że zapełniają wszystkie uliczki, prócz przylegających bezpośrednio do zatworów, zajmując w ten sposób wolną od miodu przestrzeń tak, że pszczoły siedzące w głowie kłębu czyli kuli, sięgają, do pierwszych komórek z miodem. tak otoczone wokół miodem z nastaniem pierwszych mrozów przechodzą w stan pewnego odrętwienia i w takim półśnie przetrzymują pierwszą połowę zimy, spożywając bardzo mało miodu,

Pszczoły lepiej zimują na starych dwuletnich plastrach i takowe z pszczelą woszczyzną należy im pozostawić w gnieździe, aby matka wczesną wiosną na pszczoły, a nie na trutnie czerwiła.

Narazie składając gniazdo zostawiamy w niem 10—12 kg, miodu, zależnie od siły pnia i uważamy aby w środku gniazda było 1—2 ramki z perchą dla wiosennego karmienia

czerwi. Miod w plastrach oblicza się na oko, przyjmując, że cała ramka Warszawska, normalnej grubości obustronnie szyta miodem, waży około 3 kg. czyli 8 funtów, zaś ramka D. B. 4 kg, czyli 10 funtów. i zależnie od przestrzeni zajętej miodem ustalamy jego wagą pisząc takową na górnej beleczce każdej ramki, a potem sumujemy i gdy sią okaże nie pełne osiem kilogramów miodu, to nie zwlekajmy z uzupełnieniem zapasów, aby pszczoły miały czas uporządkować i zasklepić takowe, ponieważ miód niezasklepiony staje się omal że trucizną dla pszczół w czasie zimowym, a to dlatego, że nasiąkając wodą z tworczącej się pary w ulu, powiększa swą objętość i wycieka z komórek, a jako słodycz rozrzedzona, dostępny jest dla rozwoju drożdży i formentacji Pszczoły zlizując nadmiar wyciekającego miodu, zapadają na zaperzenie, które niejednokrotnie powoduje całkowite osypanie się pnia.

Z zanikiem pożytku matka pszczela zaczyna coraz mniej składać jajeczek i już, w pierwszej połowie września zaprzestaje tej czynności, a pszczoły w opróżnione komórki spieszą przenieść zapasy i ułożyć je tak, jak to im będzie najwygodniej.

Dość często się zdarza, że pszczoły instynktownie wyczuwają wczesną zimę, co ich pobudza do wcześniejszego złożenia zapasów miodnych we właściwym porządku i w tym celu niejednokrotnie nawet czerw wyrzucają z komórek, aby je w porę zapełnić miodem,a obowiązkiem pszczelarza jest w porę zaopatrzyć je w brakującą ilość pokarmu, ażeby go mogły nie tylko ulokować ale i zasklepić przed zebraniem się w kłąb zimowy. Plastry nieodpowiednie do zimowli oraz mało miodne, co prędzej trzeba usunąć z gniazd poza zatwór odwracając je górną beleczką nadół, a przez noc pszczoły miód wyniosą do gniazda i woszczynę osuszą,

Na wszelki wypadek podczas miodobrania należy zostawić pewną ilość zapasowych plastrów z szytym miodem, gdyż może zajść potrzeba dostawienia ramki przy gniazdach ciasnych lub takich, gdzie się okazał brak zapasów. Ramki te przechowywać w miejscach suchych i ciepłych, zabezpieczając od kurzu.

Streszczając powyższe uwagi należy baczyć, aby pień

odpowiadał następującym warunkom:

I. Powinien mieć matkę zdrową, płodną i nie straszą nad 2 lata, a którą poznajomy po czerwiu zwarto ułożonym.

II. powinien mieć dostatek miodu i to bez przerw w górze złożonego,

III. Powinien mieć dostateczną siłę pszczół, t. j. 6—7 ramek obsiadłych przez pszczoły,

IV. Ul dobrze zbudowany ciepły z oczkiem nie niżej jak na 30 ctm. od powały położonym.

Jeżeli byśmy o tym czasie, w jakimś pniu, zauważyli trutnie, to bądźmy pewni, że jest on osierocony, gdyż obecność trutni we wrześniu, dowodzi braku matki, albo, że jest ona niezapłodnioną, lub że pień na matkę trutówkę i bez poratowania go matką płodną nie nadaje się do zimowli.

Nie ubiegajmy się o większą ilość pni, niech będzie mniej, ale średniej siły i należycie zaopatrzone w pożywienie. Jeżeli mamy zbyt silne niektóre pnie, to możemy jeszcze zabrać jedną dwie ramki z muchą i zasilić nią pień słabszy, a robimy to dnia ciepłego, zaraz po zaprzestaniu lotu, zanim jeszcze pszczoły nie sciągnęły w kłąb zimowy. Dodawane pszczoły należy skropić wodą miodową i aby nie wróciły na stare miejsce należy wylot przyciemnić i tem pszczoły zmusić do zaniechania wylotu.

W końcu września tylko przy ustaleniu się mroźnej pogody ostatecznie opakować pszczoły na zimę, pamiętając że przedwczesne, zbyt ciepłe okrycie, może wywołać niepotrzebne czerwienie.

W tym czasie należy też bezwarunkowo zakończyć wszelkie czynności związane z doprowadzeniem starych nadpsutych uli do porządku, ponieważ słotne dni mogą w tem przeszkodzić i będzie zapóźno.

Instruktor Bieńkowski.

Ulgowe kredyty dla sadownictwa.

Ministerstwo Rolnictwa podaje do wiadomości co następuje: niezwykle silne mrozy jakie panowały ostatniej zimy zniszczyły znaczną część drzew owocowych w sadach i szkółkach i obniżyły zdolność naszej produkcji owoców. Aby przyśpieszyć wyrównanie tych strat zostały uruchomione przez Rząd specjalne ulgowe kredyty dla właścicieli sadów i szkółek, a mianowicie Państwowy Bank Rolny udzielać będzie pożyczki na wydatki potrzebne do doprowadzenia uszkodzonych przez mrozy szkółek do poprzedniego stanu produkcji w wysokości 3000 zł. na jeden ha. obszaru szkółki wg stanu z dn. 1 lipca 1927 r. Połowa każdorazowo przyznanej sumy pożyczki będzie zrealizowaną przez Państwowy Bank Rolny w r. b., a druga rata będzie spłacona jednorazowo po trzech latach. Oprocentowanie pożyczek pobierane będzie wg. normalnych stawek procentowych, obowiązujących każdocześnie w Państwowym Banku Rolnym, zmniejszonych o 5 punktów procentowych, którą to różnicę oprocentowania za cały czas trwania pożyczki pokryje Ministerstwo Rolnictwa ze swych kredytów budżetowych. Forma kredytu i sposób zabezpieczenia zgodny będzie z zasadami ogólnie obowiązującemi Państwowy Bank Rolny. Pożądane będzie przedewszystkiem zabezpieczenie hipoteczne. Z pożyczek tych korzystać będą mogli niezależnie od obszaru gospodarstw-- szkółki, których produkcja drzewek przynajmniej w 80% składa się z odmian uznanych za handlowe i które już dnia 1 lipca 1927 r. zajmowały obszar nie mniejszy niż 2 ha.

Państwowy Bank Rolny przeznaczył również sumę 20 tysięcy zł. na pożyczki na pielęgnację uszkodzonych przez mrozy sadów handlowych, które stanowią główne źródło dochodu gospodarstw. Pożyczki będą przyznane w wypadkach, gdy sady posiadają dostateczną opiekę fachową i dają rękojmię właściwego użycia kredytu. Wysokość pożyczek wynosić będzie 350 zł. na 1 ha. sadu. Pożyczki realizowane będą jednorazowo, a spłacane w trzech równych ratach w ciągu trzech lat. Ministerstwo Rolnictwa obniży o 5 punktów procentowych, oprocentowanie pożyczek udzielonych na pielęgnację sadów, należących do gospodarstw o ob-

szarze nieprzekraczalnym 50 ha.

Nadto Państwowy Bank Rolny zgodził się przedłużyć o 2 lata spłatę pożyczek udzielonych do końca 1928 r. na zakładanie sadów w tych wypadkach, gdy młode sady ucierpiały od mrozów. Ministerstwo Rolnictwa zaś pokrywać będzie oprocentowanie tych pożyczek za okres przedłużenia.

Podanie o pożyczki ulgowe, względnie o bezprocentowe przedłużenie spłaty pożyczek na zakładanie sadów kierować należy bezpośrednio i wyłącznie do właściwych Oddziałów Państwowego Banku Rolnego. Podanie o pożyczki na szkółki oraz pielęgnację sadów należy zaopatrywać w opinję właściwej Izby Rolniczej lub Związku właścicieli szkółek, względnie Polskiego Związku Posiadaczy Sadów.—Na Polesiu z braku powyższych instytucji podania opinjować będzie Wydział Ogrodniczy przy Poleskiej Radzie Wojew. Tow. Rolniczych.

Polskie Towarzystwo Zootechniczne.

P. T. Z. dąży do podniesienia hodowli zwierząt domowych w Polsce przez: a) prowadzenie i wspieranie naukowych badań biologicznych w zastosowaniu do hodowli zwierząt domowych, b) naukowe badania ras zwierząt domowych, szczególniej rodzimych, c) gromadzenie i naukowe opracowywanie wyników praktyki hodowlanej.

Sekretarjat Generalny P. T. Z. mieści się w Warszawie ul. Widok Nr. 3, m. 14, tel. 84-56. Godziny przyjęć 9—15, w soboty 9—13. Konto P. K. O. Warszawa 6476.

Prezesem P. T. Z. jest prof. Dr. Karol Malsburg, vice prezesami: Dr. Jan Sosnowski, Henryk Malarski i prof. Roman Prawocheński. Dyrektorem P. T. Z. jest Tadeusz Adam Rysiakiewicz.

P. T. Z. posiada Sekcję Zakładów Doświadczalnych Zwierzęcych i Sekcję Rybacką ponadto przy P. T. Z. mieści się Komitet dla spraw owczarstwa, stanowiący organ opinjodawczy zainicjonowany przez Ministerstwo Rolnictwa dla wszelkich spraw związanych z intensyfikacją krajowej hodowli owiec.

Prasowemi organami P. T. Z. są „Przegląd Hodowlany“ i „Archiwum Hydrobiologji i Rybactwa“.

Zgłoszenia na członków P. T. Z., którymi mogą być osoby pracujące na polu produkcji zwierzęcej, lub nią się interesujące, przyjmują Koła miejscowe mieszczące się w miastach Uniwersyteckich oraz Sekretarjat P. T. Z. w Warszawie. Stowarzyszenia lub organizacje samorządowe mogą być członkami wspierającymi. Członkowie zwyczajni opłacają jednorazową składkę roczną w pierwszym kwartale roku akademickiego w wysokości 12 zł. Stowarzyszenia obejmujące swą działalnością obszar nie większy jak powiat opłacają roczną składkę w wysokości 50 zł. lub jednorazowo 1000 zł. inne Stowarzyszenia i organizacje samorządowe opłacają rocznie zł. 100 lub jednorazowo 2000 zł.

P. T. Z. pozostaje w stałym kontakcie z anlogicznemi zrzeszeniami zagranicznemi, oraz utrzymuje kontakt z najwybitniejszymi przedstawicielami teorji i praktyki hodowli zwierząt gospodarskich.

Poleska Rada Wojew. Tow. Rolniczych gorąco wzywa osoby interesujące się sprawami hodowli do zapisywania się na członków tej zewszechmiar pożytecznej i stojącej na wysokim poziomie naukowym instytucji.

Organizacja eksportu wędlin.

Prace w kierunku racjonalizacji eksportu wędlin polskich zagranicę postąpiły znacznie naprzód. Mianowicie dnia 24 czerwca b. r. odbyło się w Krakowskiej Izbie Przemysłowo-Handlowej przy udziale delegata Syndykatu Eksporterów trzody i bydła drugie zebranie najpoważniejszych przemysłowców wędliniarskich z Krakowa, poświęcone kwestji założenia wspólnej wytwórni eksportowej wędlin. Uchwalono kontynuować w tym kierunku studja i wybrać objekt nadający się do rozbudowy na większą skalę. Produkcję postanowiono nastawić na eksport szynek przednich i tylnich, boczków, karczków, wędzonki i kiełbas przy zastosowaniu dobrowolnej standaryzacji towaru. Zakres pracy ma objąć również rafinarje tłuszczów i przyrządzanie słoniny w myśl wymagań rynków zagranicznych.

Do Syndykatu Eksporterów trzody i bydła zgłosiło się

kilka firm wędliniarskich z wojew. Wileńskiego i Poleskiego oraz cech wędliniarzy m. st. Warszawy, celem uzgodnienia poczynań na polu organizacji i racjonalizacji eksportu wędlin polskich.—(P. I. E.).

Zakaz przywozu mąki żytniej i pszennej.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26.VII b. r. przywóz mąki pszennej i żytniej jest wzbroniony aż do odwołania.

Zawieszenie poboru podatku obrotowego od tranzakcji eksportowych żytem zostało przedłużone aż do odwołania.

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego

Poleski Związek Hodowców Bydła Polskiego współdziała w nabywaniu materjału hodowlanego. W tym celu w Biuletynie Rady Woj. Tow. Roln. umieszczona została rubryka zaofiarowanych i poszukiwanych stadników, krów, jałowizny i cieląt. Informacji udziela listownie lub osobiście inspektor hodowlany Rady Wojew. Tow. Rolniczych w Brześciu n.B. Dąbrowskiego 50.

P.P. oferentów uprasza się przy zaofiarowaniu sztuk o podanie następujących danych:

1) płeć,

2) rasa,

3) wiek,

4) Nr. licencji i nazwa związku hodowlanego, który dokonał licencji.

5) Pochodzenie wraz z użytkowością przodków żeńsk.,

6) cena orjentacyjna i warunki sprzedaży.

Uwaga: przy tranzakcjach członkowie związku sprzedający i kupujący wypłacają na rzecz związku 2 proc. ceny kupna, niečzłonkowie 5 proc.

Sztuki zaofiarowane.

1) Stadnik białogrzb, czarnobocz. „Kogut" ur. 13 I-1928 r.

O, Arogant Nr. 3. I Z. H. B. P. M. Kokoszka Nr. 33 III P. Z. H.

Cena 1000 zł.

2) Stadnik białogrzeb. czarnobocz. „Kobuz" ur. 7.III-1928 r.

O. Zuch — M. Kobrynianka Nr. 12 III P. Z. H.

Cena 600 zł.

3) Stadnik białogrzb. czarnobocz. „Łan" ur. 28.IV-1928 r.

O. Zuch M. Łania Nr. III.

Cena 600 zł.

4) Stadnik białogrzb. czarnobocz. „Gran" ur. 7.V-1928 r.

O. Zuch — M. Grażyna Nr. 29 III. P. Z. H.

Cena 600 zł.

5) Stadnik białogrzb. czarnobocz. Nr. ciel. 21 ur. 4-VIII-1928 r.

O. Arogant Nr. 3 I Z. H. B. P. M. Sarna ob. 35.

Cena 800 zł.

Stadniki białogrzbiety do nabycia w oborze p. J. Puzyny, maj. Stryhów. poczta Kobryń.

Drukarnia B. GINZBURGA, Brześć n.B., ul. Dąbrowskiego 48